

Lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämiseen myönnettävästä valtionavustuksesta

VD/4036/03.00.00/2016

HW/EP/TV

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää Vantaan kaupungin lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämiseen myönnettävästä valtionavustuksesta. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin valtion talousarviossa tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämiseen tarkoitetun valtionavustuksen myöntämisen tarkemmista perusteista.

Valtionavustuksesta olisi lisäksi voimassa, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään.

Avustusta voitaisiin myöntää yleiseen tieliikenteen turvallisuustoimintaan sekä kehittämishankkeisiin, kokeiluihin ja turvallisuustutkimuksiin. Yleisavustus koskisi Liikenneturvaa ja Liikennevakuutuskeskusta sekä Ahvenanmaan maakuntahallitusta. Hankeavustusta voitaisiin myöntää kunnille ja muille voittoja tavoittelemattomille yhteisöille, lähinnä yhdistyksille, järjestöille ja oppilaitoksille.

Valtionapuviranomaisena toimisi Liikenteen turvallisuusvirasto.

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoa 13.5.2016 mennessä.

Nykytila

Liikennevakuutusmaksuihin on vuodesta 1951 alkaen sisältynyt liikenneturvallisuuden edistämiseksi suoritettua maksuosuutta. Liikennevakuutuslain (279/1959) 18 a §:n mukaan sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä kohtuullisen maksun sellaisen toiminnan tukemiseen, jolla harkitaan olevan yleistä merkitystä liikenneturvallisuuden edistämiseksi. Liikenneturvallisuustyötä tekevät yhteisöt ovat toimittaneet hakemuksensa sosiaali- ja terveysministeriölle.

Liikenneturvallisuusmaksun määrä on vahvistettu hakemusten perusteella liikennevakuutuslain 18 a §:n nojalla vuosittain annettavassa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa.

Liikennevakuutuslaissa tarkoitettua liikennevakuutustoimintaa Suomessa harjoittava vakuutusyhtiö on ollut velvollinen tilittämään sosiaali- ja terveysministeriön määräämän liikenneturvallisuusmaksun Liikennevakuutuskeskukselle, joka on suorittanut maksun sosiaali- ja terveysministeriön määräämällä tavalla liikenneturvallisuuden edistämiseen.

Tieliikenneturvallisuuden edistämisen rahoitus on käytännössä tehty kohdentamalla välillisen veron luonteisena kannetut varat kolmelle liikenneturvallisuustyötä tekeväälle yhteisölle:

liikenneturvallisuustyön keskusjärjestö Liikenneturva, Liikennevakuutuskeskuksen liikenneturvallisuustyö (suurin osa on kohdentunut tie- ja maastoliikenneonnettomuuksien tutkintaan), sekä Ahvenmaan maakunnan liikenneturvallisuustyö.

Liikenneturvallisuusmaksun tulot ja niiden käyttö liikenneturvallisuuden edistämiseen eivät ole sisältyneet valtion talousarvioon. Liikennevakuutuslainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä on todettu, että nykyinen käytäntö ei vastaa perustuslain 81 §:n vaatimuksia.

Liikennevakuutuslainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä Liikennevakuutuslain 18 a § on esitetty kumottavaksi ja liikenneturvallisuusmaksusta annettaisiin erillinen verolakina säädettävä laki. Veroluonteisena maksuna liikenneturvallisuusmaksu sisällytettäisiin jatkossa valtion talousarvioon ja valtion talousarviossa olisi vastaavasti määräraha tieliikenteen turvallisuustoiminnan avustamiseksi.

Valtionavustuksia säätelee yleislakina valtionavustuslaki (688/2001), joka sisältää yleiset säännökset muun muassa valtionavustuksen hakemisesta, myöntämisestä, käytöstä, valvonnasta ja takaisinperinnästä.

Asetusluonnos

Valtioneuvoston asetus tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämiseen myönnettävästä valtionavustuksesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään 27 päivänä heinäkuuta 2001 annetun valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n nojalla seuraavaa:

1 § Soveltamisala

Tällä asetuksella säädetään valtion talousarvion mukaisen tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämistä koskevan valtionavustuksen myöntämisen tarkemmista perusteista. Valtionavustuksesta on lisäksi voimassa, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään.

2 § Valtionavustuksen myöntämisen yleiset edellytykset

Valtionavustusta voidaan myöntää:

- 1) yleiseen tieliikenteen turvallisuustoimintaan ja
- 2) kehittämishankkeisiin, kokeiluihin ja turvallisuustutkimukseen.

Valtionavustuksen myöntämisestä päättää Liikenteen turvallisuusvirasto.

3 § Valtionavustuksen myöntäminen yleiseen tieliikenteen turvallisuustoimintaan

Valtionavustusta voidaan myöntää yleisavustuksena lailla säädettyjen tieliikenteen turvallisuuden edistämiseen liittyvien tehtävien hoitamiseen. Valtionavustusta voidaan myöntää edellyttäen, että

- 1) toiminta on voittoa tavoittelematonta,
- 2) toiminta on valtakunnallista,
- 3) toiminta kohdistuu kaikkiin tienkäyttäjärühmiin ja kaikkiin ikäryhmiin tavoitteena ihmisten liikennekäyttäytymiseen vaikuttaminen ja
- 4) toiminta kohdistuu tie- ja maastoliikenteen onnettomuustutkintaan ja siihen liittyvään onnettomuustietorekisterin ylläpitoon, tilastointiin, raportointiin ja yhteistyöhön.

Valtionavustusta voidaan lisäksi myöntää yleisavustuksena Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle tieliikenteen turvallisuuden edistämisestä aiheutuvien kustannusten kattamiseen.

Pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan myönnettävän valtionavustuksen edellytyksenä on, että toimintaa varten on tehty vuotuinen toimintasuunnitelma ja varojen käyttösuunnitelma sekä keskipitkän aikavälin suunnitelma. Vuotuisessa toimintasuunnitelmassa on kuvattava ainakin

- 1) toiminnan tavoitteet,
- 2) toimenpiteet, joilla tavoitteet saavutetaan,
- 3) arvio toiminnan vaikutuksista ja
- 4) viestintäsuunnitelma.

Varojen käyttösuunnitelmassa on esitettävä varojen kohdistuminen 1 ja 2 momentin mukaiseen toimintaan ja sen järjestämiseen. Keskipitkän aikavälin suunnitelmassa on kuvattava toiminnan lähivuosien tavoitteet ja painopisteet sekä esitettävä toiminnan keskeiset kehittämistoimenpiteet.

Valtionavustusta voidaan myöntää enintään 100 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista.

Pykälän 1 momentin tarkoituksiin myönnettävän valtionavustuksen hyväksyttävinä kustannuksina pidetään lakisääteisen toiminnan järjestämisestä ja ylläpitämisestä aiheutuvia nettokustannuksia.

Pykälän 2 momentin tarkoitukseen myönnettävän valtionavustuksen hyväksyttävinä kustannuksina pidetään Ahvenanmaan maakunnan hallituksen tieliikenteen turvallisuuteen liittyvästä tiedotuksesta, valistuksesta ja koulutuksesta aiheutuvia nettokustannuksia. Hyväksyttävinä kustannuksina ei pidetä maakunnan hallituksen virkamiesten palkkakustannuksia.

4 § Kehittämishankkeisiin, kokeiluihin ja turvallisuustutkimuksiin myönnettävä valtionavustus

Valtionavustusta voidaan myöntää hankeavustuksena

- 1) tieliikenteen turvallisuutta koskevien liikennepoliittisten tavoitteiden toteutumista edistäviin ensisijaisesti alueellisiin ja paikallisiin tieliikenteen turvallisuutta koskeviin kehittämishankkeisiin ja kokeiluihin sekä
- 2) tieliikenteen turvallisuustutkimuksiin.

Valtionavustuksen myöntämisen edellytyksenä 1 momentin 1 kohdan mukaiseen tarkoitukseen on, että hankkeesta tai kokeilusta on tehty hankesuunnitelma, jossa on esitetty ainakin

- 1) hankkeen tavoitteet ja arvio siitä, miten hanke edistää tieliikenteen turvallisuutta koskevien liikennepoliittisten tavoitteiden toteutumista;
- 2) resurssit ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi;
- 3) arvio toimenpiteiden vaikutuksista;
- 4) hankeaikataulu ja
- 5) hankkeen viestintäsuunnitelma.

Valtionavustusta voidaan myöntää enintään 50 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista.

Hyväksyttävinä kustannuksina pidetään suunnittelusta ja projektinhallinnasta aiheutuvia kustannuksia. Hankkeissa, joihin Euroopan Unioni myöntää tukea, hyväksyttävinä kustannuksina pidetään hankkeesta aiheutuvia kansallisia kustannuksia.

Valtionavustuksen myöntämisen edellytyksenä 1 momentin 2 kohdan mukaisiin tarkoituksiin on tutkimussuunnitelma, jossa on esitetty ainakin

- 1) tutkimuksen sisältö ja tavoitteet ja miten tutkimus edistää tieliikenteen turvallisuutta koskevia valtakunnallisia tavoitteita;
- 2) tutkimuksen aikataulu, resursointi ja organisointi;
- 3) tutkimuksen raportointi ja viestintäsuunnitelma.

Valtionavustusta voidaan myöntää enintään 50 prosenttia tutkimuskustannuksista.

Tutkimushankkeissa, joihin Euroopan Unioni myöntää tukea, hyväksyttävinä kustannuksina pidetään hankkeesta aiheutuvia kansallisia kustannuksia.

Valtionavustusta voidaan myöntää 1 momentin mukaisena hankeavustuksena kunnalle sekä muulle voittoa tavoittelemattomalle yhteisölle. Valtionavustusta ei voida myöntää tahoille, joille on myönnetty 3 §:n mukaista yleisavustusta.

5 § Voimaantulosäännös

Esityksen vaikutukset

Asetuksella varmistetaan nykyisin liikenneturvallisuusmaksutulolla rahoitettavan turvallisuustyön jatkuminen ja luodaan edellytyksiä uusien toimijoiden, uudenlaisten toimintatapojen ja uusien ideoiden käyttöönotolle liikenneturvallisuustyössä. Liikenneturvallisuustyön monipuolistuminen ja uusien toimintamallien mahdollistaminen on omiaan parantamaan liikenneturvallisuustyön vaikuttavuutta.

Edellytykset alueellisten ja paikallisten järjestöjen ja vapaaehtoistoiminnan laaja-alaisemmalle osallistamiselle ja hyödyntämiselle liikenneturvallisuustyössä paranevat.

Avustuksen ilmeisinä kohteina olisivat esimerkiksi yksittäisten kuntien tai niiden hallintokuntien, koulujen liikenneturvallisuushankkeet ja -kokeilut, kunnan tieliikenteen turvallisuusarviointien ja turvallisuussuunnitelman laadinta tai esimerkiksi alueellisten ja paikallisten yhdistysten ja järjestöjen liikenneturvallisuuskampanjat tai -tempaukset.

Tekninen lautakunta 10.5.2016 § 16

Kaupungininsinöörin esitys:

Päätetään antaa Liikenne- ja viestintäministeriölle seuraava lausunto:

"Vantaan kaupunki pitää asetusluonnosta perusteltuna erityisesti siksi, että kunnille ja muille yhteisöille, esimerkiksi paikallisille järjestöille, tulee mahdollisuus saada avustusta liikenneturvallisuuden parantamishankkeisiin, kokeiluihin ja tutkimuksiin. Sen odotetaan lisäävän liikenneturvallisuustyön vaikuttavuutta. Toisaalta kaupunki pitää tärkeänä, että rahoituksen siirtyessä valtion talousarvioon Liikenneturvan toimintaedellytykset ja liikenneonnettomuuksien tutkiminnan tehokas jatkuminen edelleen turvataan."

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Asetusluonnos 9.3.2015 valtioneuvoston asetukseksi tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämiseen myönnettävästä valtionavustuksesta
- Perustelumuistio valtioneuvoston asetukseksi tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämiseen myönnettävästä valtionavustuksesta

Täytäntöönpano: Kuntatekniikan keskus

Tiedoksi: Liikenne- ja viestintäministeriö 13.5.2016 mennessä kirjaamo@lvm.fi

Muutoksenhakuohje: 6.2 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

liikennetutkija Timo Väistö, puh. 09 8392 2642, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi